UVOD

ZPM Maribor ima za izvajanje letovanj predpisane določene akte, med njimi tudi Pravila o redu na letovanjih in Kodeks etičnih načel vzgojiteljev na področju letovanja otrok. V teh aktih so posebej opisana pravila, pričakovanja in prepovedi, ki veljajo za otroke. Opisana pa so tudi pričakovana ravnanja in postopki vzgojiteljev ter način postopanja vodstva izmene v primerih neupoštevanja ali kršitve pravil in prepovedi. Vsak počitniški center, kjer se izvajajo letovanja, ima še posebni Hišni red, ki ga z namenom zagotavljanja enotnih kriterijev in pogojev za izvedbo varnega, urejenega ter prijetnega letovanje, izdaja sekretar ZPM Maribor.

PRAVILA ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE
O REDU NA LETOVANJIH
ZVEZE PRIJATELJEV MLADINE MARIBOR (ZPM MARIBOR)

IZHODIŠČA V AKTIH ZPM MARIBOR

ZPM Maribor je organizator letovanj oz. organiziranih počitnic za otroke in mladostnike (v nadaljevanju se za otroke in mladostnike uporablja izraz otrok). Ker je namen ZPM Maribor predvsem ta, da se imajo vsi otroci na letovanju lepo in se vrnejo domov zdravi, zadovoljni in sproščeni, je nujno, da je na letovanju vzpostavljen določen red.
Pod pojmom red razumemo urejene sisteme, s katerimi se dosežejo osnovni nameni letovanja (zadovoljno, zdravo, sproščeno in lepo letovanje), predvsem pa se **zagotovi varnost** vseh udeležencev. Usmeritev ZPM Maribor je tudi, da z vsemi svojimi **aktivnostmi pripomore k vzgoji** otrok in mladostnikov, **zato so za doseganje osnovnih namenov predvidena pravila, prepovedi in vzgojni ukrepi**.

1. PRAVILA NA LETOVANJU

ZPM Maribor ima na letovanjih določena pravila in neupoštevanje le-teh predstavlja kršitev. ZPM Maribor upravičeno pričakuje od otrokovih staršev, skrbnikov ali zakonitih zastopnikov, da svoje otroke usmerijo k upoštevanju pravil, napotil in navodil spremljajočih vzgojiteljev in k spoštovanju hišnega reda počitniškega centra. Otrok mora sprejeti, upoštevati in spoštovati predvsem naslednje:

DOSTOJNO VEDENJE: je vedenje in delovanje v skladu z moralnimi pravili in družabnimi normami, bontonom. Otrok mora spoštovati druge otroke, prostovoljce na letovanju, zaposlene v centru letovanja in druge osebe s katerimi prihaja v stik na letovanju. Upoštevati mora navodila odraslih spremljevlcev na letovanjih, predpisane higienske norme in hišni red ter pravila letovanj nasploh. Oblačiti in urejati se mora tako, da ne krši moralnih norm, da s svojim videzom ne izstopa, ne povzroča zgražanja ali drugih podobnih reakcij. Svoje mnenje naj otrok pove na kulturen način, usmerjenih dejavnosti na letovanjih pa naj ne moti s svojim ravnanjem ali z uporabo naprav, ki omogočajo predvajanje ali snemane zvoka in slike. Otrok naj primerno ravna s hrano, naj ne moti drugih otrok, naj se ne norčuje in naj pri drugih udeležencih letovanja ne izziva tega, česar sam ne bi bil rad deležen.
Nedostojno vedenje še posebej opredeli Zakon o javnem redu in miru, opredeljujejo pa ga tudi predpisi lokalnih skupnosti, ta pravila ZPM Maribor in hišni red počitniškega centra.

BUJENJE: V primeru, da se otrok zbudi pred uro, določeno za bujenje, mora biti strpen do drugih otrok, upoštevati pa mora tudi čas bujenja vzgojiteljev.

UMIVANJE: Otrok sam poskrbi za svojo jutranjo in celodnevno osebno higieno. Prav tako skrbi za higieno v skupnih sanitarnih prostorih tako, da za seboj ne pusti umazanije.

POSPRAVLJANJE IN ČISTOČA: Otrok pospravlja svojo posteljo, svojo omaro in tla v sobi tako, da jih bo čistilka lahko očistila. Papirčke, žvečilne gumije in druge smeti odnese v koš za smeti in s svojim ravnanjem prispeva k urejenemu okolju.

OBROKI in PREHRANA: Na zajtrk, kosilo, malico in večerjo prihaja otrok primerno oblečen. Pride s svojo skupino, ki je skupaj postrežena. Prav je, da otrok pripravljeno hrano tudi poje, saj so jedilniki v počitniških centrih ZPM Maribor usklajeni z doktrino prehranjevanja otrok v šolah in prilagojeni letovanju. Po obroku vsak otrok in skupina pospravijo za seboj na pričakovan način in ostanejo pri mizi, dokler vsi iz skupine ne pojedo. Prehranjevanja izven

počitniškega centra ZPM Maribor ne priporoča, razen v primeru organiziranega izleta, kjer je vključena tudi hrana, in v primerih, ko otroci organizirano z vzgojiteljem odidejo naprimer na sladoled.

PO OBROKIH: Čas po obrokih lahko otrok skladno z dogovorom izmene porabi za telefoniranje, pošto ali e-pošto. Če je organiziran aktivni počitek ali počitek v sobah, otrok s svojim ravnanjem ne moti drugih otrok v skupini, v objektu ali pri organiziranih dejavnostih. V času popoldanskega počitka otrok pazi, da ni izpostavljen močnemu soncu. Za nakup kartic, sladoleda, brezalkoholnih pijač itd. se upošteva odpiralni čas bifeja.

TELEFONIRANJE IN "VIDEO KOMUNICIRANJE": Otroci imajo možnost telefonskih pogovorov v času, kot je dogovorjeno za posamezno izmeno – o tem so starši obveščeni z dopisom in na obveznem sestanku pred odhodom na letovanje. Priporočljivo je, da otrok pusti naprave za telefoniranje oz. komuniciranje doma. V kolikor pa je skupaj s svojimi starši mnenja, da je to obvezni del prtljage, jih na letovanju odda svojemu vzgojitelju, ki bo poskrbel, da bodo naprave na varnem in da jih bodo otroci dobili v terminu, kot je dogovorjeno.

NA IZLETU, SPREHODU, NA PLAŽI IN PODOBNO: Otrok je v času vseh aktivnosti v svoji skupini, izjemoma lahko skupino zapusti le z dovoljenjem vzgojitelja. Otrok skrbi za svojo varnost, prečka cesto na označenem prehodu za pešce, s svojim vedenjem ne ogroža sebe in drugih ter ne povzroča nevšečnosti drugim osebam.

KOPANJE, PLAVANJE IN DRUGE AKTIVNOSTI V VODI IN OB VODI: Otrok mora upoštevati, da nekateri ne znajo dobro plavati, oziroma da je sam slabši plavalec ali morda tudi neplavalec, in se temu primerno tudi obnašati. Otrok lahko gre v vodo (v morje ali v bazen) samo takrat, ko je to dogovorjeno z vzgojiteljem, in se od svoje skupine ne oddaljuje. Skakanje v vodo ni dovoljeno, razen takrat, ko so skoki v vodo posebej organizirani. Prav tako ni dovoljeno potiskanje v vodo, " tunkanje" in podobno. Otrok se skupaj s svojo skupino in vzgojiteljem udeležuje športnih in podobnih iger na plaži ter pri le-teh tudi aktivno sodeluje. V kolikor otrok sam opazi kakšno posebnost ali nevarnost, naj takoj obvesti vzgojitelje v bližini.

PRIREDITVE: Otrok na prireditvah aktivno sodeluje s svojo skupino, v določenih programih pa po dogovoru tudi sam. V primeru, da otrok na prireditvi ali tekmovanju ne sodeluje, naj bo pozoren gledalec in navijač, saj so mnogi vložili v pripravo in izvedbo prireditve ali tekmovanja veliko truda.

SPANJE: Otrok pred spanjem poskrbi za večerno osebno higieno in se preobleče v oblačila za spanje, saj v kopalkah ne sme spati. S svojim ravnanjem ne moti drugih, saj vsi potrebujejo dovolj pravega počitka. V času nočnega počitka otrok ne sme imeti pri sebi mobilnega telefona in fotoaparata, zato ga pusti pri svojem vzgojitelju.

VSELEJ IN POVSOD: Otrok ne sme zapustiti skupine brez dovoljenja vzgojitelja. Na izletu ali sprehodih mora biti vedno v dogovorjeni skupini, saj lahko drugače povzroči težave in skrbi svoji skupini, vzgojitelju in staršem doma. Otrok naj tujcem ne posreduje nobenih telefonskih številk, poštnih ali elektronskih naslovov, prav tako naj se izogiba tujcem, ki ga želijo fotografirati. O tem naj obvesti vzgojitelja.

2. PREPOVEDI IN KRŠITVE

Pod prepovedmi so mišljena vsa nedovoljena, kazniva in prekrškovna ravnanja, ki jih določa pravni red Republike Slovenije ali druge države, kjer letovanje poteka, in posebne prepovedi, ki so zapisane v aktih organizatorja letovanja ter v Hišnem redu počitniškega centra. S terminom organizator letovanja označujemo ZPM Maribor, počitniški center pa je lokacija, kjer se letovanje izvaja.

KRŠITVE
Kršitve so vse tiste aktivnosti, s katerimi otrok na letovanju ravna v nasprotju s pravili, prepovedmi in Hišnim redom, ter imajo za posledico oteženo delovanje skupine ali izmene, v katero je otrok vključen.

Vse kršitve obravnavajo vzgojitelji in pedagoško vodstvo, **za hujše kršitve se izreče vzgojni ukrep, otroka pa se lahko napoti domov.**

Hujše kršitve so

- **vse vrste in oblike vrstniškega nasilja ali nasilja nad drugimi** - udeleženci letovanja, tehničnega osebja ali drugih oseb, ki pridejo v stik z otroci na letovanju (fizično, psihično, spletno, spolno, verbalno, ekonomsko nasilje in socialno izključevanje),

- **ogrožanje življenja in zdravja kogarkoli** od vseh udeležencev letovanj, tehničnega osebja ali drugih oseb, ki pridejo v stik z otroci na letovanju,
- **samovoljno zapuščanje skupine,**
- **prinašanje, posedovanje, ponujanje, prodajanje ali uživanje drog, nedovoljenih substanc ali zdravil ter napeljevanje k uživanju le-teh,**
- **prinašanje, posedovanje, ponujanje, prodajanje ali uživanje alkohola ali opijanje,**
- **prinašanje, posedovanje, ponujanje, prodajanje ali uživanje tobačnih izdelkov in drugih izdelkov za kakršnokoli kajenje ali oralno uporabo, vključno z vsemi napravami, ki služijo kajenju,**
- **prinašanje, posedovanje,ponujanje, prodajanje nevarnih snovi ali predmetov, kot so orožje ali naprave, s katerim lahko poškoduješ drugega ali sebe,**
- **namerno in zlonamerno uničevanje tuje lastnine, poškodovanje tuje lastnine,**
- **kraja,**
- **neprimeren odnos do drugih otrok ter do pedagoškega, zdravstvenega in tehničnega osebja,**
- **nedovoljeno kopanje,**
- **večkratno neupoštevanje pravil, dnevnega in hišnega reda ter določil obveznih napotkov za varnost in dobro počutje na plaži.**

UKREPANJE

V kolikor otrok krši zakon, predpisana pravila in moralne norme, se mu v skladu s temi Pravili, Hišnim redom počitniškega centra, Poslovnikom o poslovanju počitniških centrov ob upoštevanju Kodeksa etičnih načel vzgojiteljev na področju letovanja **na predlog otrokovega vzgojitelja ali vodstva izmene izreče vzgojni ukrep.**

Snovi, predmete ali naprave, ki jih otrok – skladno pristojni zakonodaji oziroma skladno tem Pravilom **– ne bi smel posedovati ali jih imeti na letovanju, bo organizator zasegel in evidentiral.** Odvisno od primera, bo predstavnik organizatorja **zaseženo vrnil otrokovim staršem oziroma predal pristojnim organom pregona.**
V primeru, da obstaja **utemeljena domneva,** da otrok poseduje **prepovedane predmete, naprave ali snovi oziroma ukradene predmete**, bo otrok **pozvan, da sam pokaže** svoje stvari, ki jih ima pri sebi, v omari ali v prtljagi. Ob pregledu teh stvari, ki se **izvrši brez pristotnosti drugih otrok, sodeluje otrok, njegov vzgojitelj in pedagoški vodja ali njegov pomočnik. Če obstaja domneva,** da ukradene ali prepovedane snovi, predmete ali naprave poseduje **več otrok iz iste skupine, so sočasno k pregledu pozvani vsi ti otroci in se pregled pri vseh opravi sočasno.**

V primeru odklonitve pokazati svoje stvari za pregled, nastane utemeljen sum, zaradi česar pedagoški vodja telefonsko obvesti **otrokove starše,** skrbnike ali zakonite zastopnike, **da dovolijo pregled.** V kolikor staršev, skrbnikov/zastopnikov **ni mogoče priklicati ali le-ti ne dovolijo pregleda,** upravnik centra v dogovoru s pedagoškim vodjem letovanja **obvesti organe pregona, ki ukrepajo skladno svojim pooblastilom.** Do prihoda predstavnikov pristojnih organov vodstvo počitniškega centra poskrbi za zavarovanje dokazov na način, da prtljago, omaro ali sobo **zaklenejo in poskrbijo, da niso nikomur dostopni**.

Starši, skrbniki ali zakoniti zastopniki otroka so o postopku odvzema ali pregleda stvari obveščeni neposredno ob ali po dogodku. Če obveščanje ni bilo uspešno, so starši obveščeni najkasneje ob vrnitvi otroka z letovanja. Pedagoški vodja **o dogajanju nemudoma obvesti sekretarja** ali strokovno službo, **vodjo referata za letovanje** ZPM Maribor.

3. VZGOJNI UKREPI

Vzgojni ukrepi, ki se praviloma stopnjujejo, so naslednji:

UKREPI NA LETOVANJU:

1. **opomin vzgojitelja,**
2. **opomin pedagoškega vodje,**
3. **opomin pred napotitvijo domov,**
4. **napotitev otroka z letovanja domov.**

UKREPI PO LETOVANJU:

5. **prepoved letovanja za eno leto,**
6. **trajna prepoved letovanja.**

Predlog za začetek postopka zaradi storjene kršitve lahko poda vzgojitelj, pomočnik pedagoškega vodje ali pedagoški vodja izmene. Predlog za začetek postopka zoper otroke tretjih oseb lahko podajo tudi starši ali skrbniki

otrok, ki so bili prizadeti zaradi ravnanj tretjih otrok, in sicer takoj ali najkasneje v roku enega tedna po vrnitvi z letovanja.

Postopek za izrekanje vzgojnega ukrepa vodi pedagoški vodja izmene, razen za ukrep pod točko 1 - opomin vzgojitelja. V kolikor predlog za izvedbo postopka podajo v skladu s prejšnjim odstavkom starši ali skrbniki, sproži postopek sekretar ZPM Maribor.

Vzgojni ukrep prepovedi letovanja izreka Vodstvo aktiva vzgojiteljev pri ZPM Maribor na svoji prvi seji po končani sezoni letovanj, in sicer le na pisni predlog vodstva izmene. Vzgojni ukrep pod točko 5, prepoved letovanja za eno leto, se lahko izreče tudi pogojno.

S postopkom in izrečenimi ukrepi morajo biti seznanjeni tudi starši, skrbniki oziroma zakoniti zastopniki otroka. Osnovno obvestilo o kršitvi in postopku podata staršem ob zaključku letovanja (napotitvi domov) otrokov vzgojitelj in pedagoški vodja. V primeru izreka vzgojnega ukrepa prepovedi letovanja za eno leto ali trajne prepovedi letovanja pisno obvestilo staršem posreduje strokovna služba ZPM Maribor (referat za letovanja), za izvršitev in spoštovanje ukrepov po letovanju je zadolžen sekretar ZPM Maribor.

Otrokov vzgojitelj in pedagoški vodja na letovanju vodita pisno dokumentacijo o dejavnostih za preprečevanje kršitev in o postopku izrekanja vzgojnega ukrepa (pogovor s kršiteljem, z morebitnimi oškodovanci, z njegovimi vrstniki, s starši, z vodstvom izmene, telefonski pogovor s strokovno službo in sekretarjem ZPM Maribor).

Pri določanju vzgojnega ukrepa je potrebno upoštevati osebnostno zrelost kršitelja, nagibe, zaradi katerih je storil dejanje, okoliščine, v katerih je bilo dejanje storjeno, postopnost in možne posledice ukrepa, kritičnost storilca do dejanja in njegovo namero o ponavljanju ter druge okoliščine, pomembne za izrek ukrepa.

Pisno mnenje o kršitvi podajo:
- **vzgojitelj,**
- **kršitelj in njegova skupina.**

Pedagoški vodja lahko opravi pogovor, v katerem morajo sodelovati vzgojitelj, ki si ga izbere kršitelj, njegov vzgojitelj in kršitelj sam.
Pedagoški vodja se lahko glede na obliko kršitve posvetuje z vodstvom izmene in v dogovoru z njim izreče ukrep. Z izrečenim ukrepom mora seznaniti celotni vzgojiteljski tim izmene in sekretarja oziroma strokovno službo ZPM Maribor.

Z vzgojnimi ukrepi od 3. do 6. točke se seznanijo starši. Starši imajo možnost pritožbe: na ukrepa pod 3. in 4. točko na Vodstvo aktiva vzgojiteljev, na ukrepa pod 5. in 6. točko pa na predsedstvo ZPM Maribor.

V kolikor otroci, ki jim je pogojno izrečen ukrep prepovedi letovanja za eno leto, vseeno želijo letovati, povabi strokovna služba starše in otroka na razgovor. Na razgovoru je prisoten tudi pedagoški vodja želene izmene. Predstavniki strokovne službe in pedagoški vodja po razgovoru presodijo, ali otrok lahko letuje. Če se starši vabilu na razgovor ne odzovejo, strokovna služba ZPM Maribor s sklepom sekretarja, ki se ga v pisni obliki pošlje staršem, zavrne otrokovo letovanje.

V primeru izrečenega ukrepa napotitve otroka z letovanja domov, so starši, skrbniki oziroma zakoniti zastopniki otroka takoj po prejetem obvestilu dolžni priti po otroka ali pisno pooblastiti drugo osebo, da to opravi v njihovem imenu. Za prejeto obvestilo velja telefonski klic staršem, skrbnikom oziroma zakonitim zastopnikom, ki ga opravi pedagoški vodja izmene, njegov pomočnik ali strokovna služba ZPM Maribor. V kolikor starši, skrbniki ali zakoniti zastopniki ne poskrbijo za vrnitev otroka z letovanja domov, izvede napotitev domov ali v najbližji Krizni center za otroke in mladostnike ZPM Maribor na račun staršev, skrbnikov oziroma zakonitih zastopnikov. ZPM Maribor lahko v nadaljevanju postopka po lastni oceni vseh okoliščin, ko starši, skrbniki ali zakoniti zastopniki morebiti niso hoteli priti po otroka, obvesti tudi pristojni center za socialno delo.

Disciplinski ukrepi se evidentirajo na internih obrazcih ZPM Maribor, ki so na razpolago pedagoškemu vodji, in se vpišejo tudi v poročilo o delu izmene.

Vsega, kar od otrok pričakujemo organizatorji letovanja, ne moremo zapisati med pravila in prepovedi, zato morajo otroci in mladostniki upoštevati tudi Hišne rede domov in centrov, kjer se izvajajo letovanja. Ker poletne počitnice

trajajo dva meseca in so do konca avgusta dnevi vse krajši, vsaka izmena oblikuje še svoja pravila, odstopanja od predvidenega Hišnega reda pa sprejema vodstvo počitniškega centra.

Poleg pravil, prepovedi in Hišnega reda počitniških domov, so posebej opisana tudi pravila, ravnanja in postopki vzgojiteljev in vodstva izmene za primere neupoštevanja ali kršitve pravil in prepovedi ter poškodovanja opreme. Vodstvo aktiva vzgojiteljev pri ZPM Maribor je pripravilo tudi Kodeks etičnih načel vzgojiteljev na področju letovanja otrok, ki ga vsi spremljevalci na letovanjih sprejemajo in se zavezujejo k njegovemu spoštovanju.

Ta pravila, Hišni redi počitniških centrov in Kodeks etičnih načel vzgojiteljev na področju letovanja otrok pri ZPM Maribor **so avtorsko zaščiteni javni dokumenti ZPM Maribor** in so objavljeni na spletni strani www.zpm-mb.si.

Maribor, 25. 5. 2024

Sekretar ZPM Maribor:
Božidar Raušl

Gradivo v tem poglavju je avtorska last ZPM Maribor in jo skladno z zakonodajo in podrejenimi predpisi kot svojo intelektualno lastnino ZPM Maribor tudi ščiti.